

РЕЦЕНЗИЯ

**по конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“
по професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на
обучението по чужд език в дигитална среда – английски и турски език),**

**Катедра по методика на чуждоезиковото обучение
Факултет по класически и нови филологии
Софийски университет „Св. Климент Охридски“,
обявен в ДВ, бр. 88 от 18.10.2024г.**

**от доц. д-р Цветанка Цолова Дилкова
професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по...**

**Катедра по методика на чуждоезиковото обучение
Факултет по класически и нови филологии
Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

По конкурса за професор по 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по чужд език в дигитална среда – английски и турски език), обявен в ДВ, бр. 88 от 18.10.2024г., са постъпили документите на един кандидат – проф. дн Данаил Кирилов Данов.

Общо описание на представените материали

Документацията по конкурса съответства на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

За участие в конкурса кандидатът проф. дн Данаил Данов е представил списък с общо 13 заглавия, в това число една монография и глави в две колективни монографии, една публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на

научната степен „доктор на науките“, девет статии (включително публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в редактирани колективни томове).

Данни за кандидата

Данаил Данов завършва висше образование с магистърска степен през 1988г. в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по класически и нови филологии, специалност „Тюркология“ и втора специалност английски език. През 1992г. завършва магистратура в Central European University, Прага, в областта на обществените и политически науки, а през 1994г. получава магистърска степен в областта на тюркологията от University of London. През 2011г. защитава образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика) във Факултета по начална и предучилищна педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“ с тема на дисертационния труд: „Новите технологии и обучението чрез интернет като алтернатива на традиционните учебни методи“. През 2019г. на Данаил Данов е присъдена научната степен „доктор на науките“ по 1.2. Педагогика (Медийна педагогика) от Факултета по науки за образованието и изкуствата на Софийския университет със защитен дисертационен труд на тема: „Медийната грамотност: генезис, преосмисляне на опита, предизвикателства и перспективи“.

Професионалният му път започва с редакторска дейност в Българското национално радио, радио „Експрес“ и българската секция на ВВС, продуцентска дейност в Глобал Вижън ЕООД, изпълнителен директор в секция „Медии и комуникации“ в Център за развитие на комуникациите и човешките ресурси. От 2014г. е част от екипа на Факултета по науки за образованието и изкуствата на Софийския университет, първоначално като главен асистент, а впоследствие заема академичните длъжности доцент и професор.

Като преподавател в Софийския университет Данаил Данов разработва лекционни курсове по дисциплините: „Педагогика на художествената и медийната комуникация“,

„История и теория на връзките с обществеността“, „Дигитални медии“, „Медийна педагогика“, „Приобщаващо образование“, „Медийна и информационна грамотност“ за различни курсове и специалности от бакалавърска степен на ФНОИ, ФЖМК и ФКНФ. В магистърска степен на обучение преподава дванадесет дисциплини, някои от които на английски език, всички пряко свързани с профила на обявения конкурс. Под негово ръководство успешно защитават дисертационен труд четирима докторанти. Данаил Данов е национален координатор, експерт и обучител в пет международни проекта и е член на Българска коалиция за медийна грамотност от 2018г. като същевременно изнася лекции и в чуждестранни университети (в Япония, Бразилия, Казахстан, Мавриций, Германия, Узбекистан, Словакия).

Обща характеристика на научните трудове и постижения на кандидата

Проф. дн Данаил Данов участва в конкурса за професор по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по чужд език в дигитална среда – английски и турски език) с 13 публикации, които по жанр и показатели на минималните национални изисквания, са разпределени както следва:

По Група от показатели А проф. Данов е представил диплома за образователната и научна степен „доктор“ от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (№ СУ-2011- 46/22.12.2011). По Група от показатели Б е представена диплома за присъждане на научната степен „доктор на науките“ в професионално направление 1.2. Педагогика (Медийна педагогика) от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (№ СУ-2019-6/05.11.2019). По Група от показатели В е представен монографичният труд „Основи на медийната педагогика: пътеводител в света на дигиталната култура и нейните средства“ (УИ „Св. Климент Охридски“, 2023, 168 с.). По Група от показатели Г проф. Данов е представил 11 публикации, общо 245 т. По Група от показатели Д са посочени цитирания – общо 120 т. По Група от показатели Е кандидатът в конкурса за професор представя ръководство на четирима успешно защитили докторанти, участие в национални и международни проекти, общо 260 т.

Публикациите, които са представени за конкурса, могат да се обособят в следните тематични области:

- Развитие на теорията в областта на медийната грамотност (1 монография, автор в 1 колективна монография и 5 статии);
- Обучение в дигитална среда (автор в 1 колективна монография и 2 статии);
- Интеркултурна комуникация (3 статии).

Включените в подадената документация заглавия извън изискваните за участие в конкурса за професор са също в областта на медийната грамотност, дигиталната култура и интеркултурната комуникация.

Съдържателен анализ на научните и приложните постижения на кандидата

Представената като хабилитационен труд монография „Основи на медийната педагогика: пътеводител в света на дигиталната култура и нейните средства“ (УИ „Св. Климент Охридски“, 2023, 168 с., ISBN 978-954-07-5855-8) е посветена на безспорно актуална тема от областта на образованието. В помощ на родители и педагози авторът търси причините, поради които дигиталните средства се отличават с нарастваща популярност в света на съвременните младежи, както и значението на медийната грамотност за цялостното развитие на подрастващите индивиди. Специален акцент е поставен върху проблема с кибертормоза и медийната манипулация, с които потребителите на дигитални услуги и средства се сблъскват ежедневно. Книгата съдържа седем глави, всяка от които разглежда различен аспект на дигитализираното ни общество в контекста на отражението, което социални медии, онлайн игри и прочие интернет приложения оказват на подрастващите в съвременния свят. Включени са въпроси към интервютата, свързани с темите „Социални медии“, „Защита на личната информация“, „Игри онлайн“, „Кибертормоз“ и „Онлайн връзки и сексуалност“.

В първа глава на монографията авторът разглежда медийната грамотност като явление и продукт на технологичното развитие на обществото и появата на

дигитализацията като термин не само в научните среди, но и в обществото като цяло. Разграничени са ключови понятия като „дигитални по рождение“ и „дигитални имигранти“. Медийната педагогика е представена със своите най-съществени задачи, а именно да идентифицира използваните медийни средства и навиците на техните ползватели, да анализира поведението и способността за оценяване на достоверността на медийната информация от различните възрастови групи, да определи дали и в каква степен цифровите технологии могат да предоставят възможности за развитие на възпитанието и обучението в дългосрочен план. Изводът на автора е, че въпреки предизвикателствата, пред които е изправена медийната педагогика (недостатъчно разбиране на същността на медийната грамотност и дигиталната култура, липсата на опит в това отношение от страна на родители, педагози, специалисти и др.), тя предоставя възможности за развитие на субектите в посока креативност и иновативност, безопасно използване на дигиталните медийни технологии и средства, както и превръщане на образователната среда в по-всеобхватна и приобщаваща.

Във втора глава се разглеждат социалните медии не само като неограничена възможност за комуникация, информация, развлечение и обучение, но и като източник на различни проблемни ситуации. Данаил Данов представя социалните медии Facebook, Snapchat, YouTube, Instagram, Pinterest, Twitch, TikTok и WhatsApp по интересен и занимателен за читателите начин, предоставяйки им възможност да отговорят на въпроси относно всяка една от медиите. Верните отговори понякога могат да изненадат дори активен потребител на съответната социална мрежа или приложение. Приносен елемент са представените от автора резултати от проведени интервюта с деца относно използването на посочените по-горе социални медии, притежанието на мобилен телефон, броя на приятелите им в социалните мрежи, както и споделяната информация от членовете на семейството по отношение на правилата за използване на мобилни телефони и социални медии. Мнението на експертите, препоръките на тийнейджърите и съветите към родителите са обобщени в края от автора в допълнение към изводите от представените данни.

В трета глава на монографията е представена актуалната тема за защита на личните данни в интернет пространството. Според автора децата имат нужда от помощ и повече познания в тази област, за да използват интернет правилно, ефективно и най-вече безопасно. Данаил Данов разглежда понятието „онлайн идентичност“, проследявайки неговите разновидности (лична, професионална, социална, анонимна и колективна) и разграничава „пасивните“ от „активните отпечатъци“, които всеки от нас оставя във виртуалната среда. Специално внимание е отделено на онлайн позиционирането като виртуален образ, който се различава от истинската идентичност най-вече в публикациите в социалните мрежи чрез филтриране и употреба на приложения за редакция. Авторът отбелязва негативното отражение на подобен вид дейност върху психиката и емоционалното здраве на подрастващите. Отново чрез въпроси и отговори се представя една по-всеобхватна картина на дискутираната тема, което допринася за получаване на по-задълбочена информация по въпроса от читателите (родители, подрастващи и педагози).

Онлайн игрите се разглеждат в четвърта глава като любимо занимание на децата и източник на тревога и разочарование за родителите. Авторът посочва положителните и негативните страни на този вид забавление и дава своите „десет педагогически съвета“ към родителите. Темите за кибертормоз, онлайн взаимоотношенията и сексуалността, медийната грамотност срещу медийната манипулация са представени в дълбочина в глави пет, шест и седем на монографията. Данаил Данов разглежда кибертормоза с неговото зловредно влияние върху психиката и нормалното развитие на потребителите на интернет пространството от всяка възраст (но най-вече децата), предоставяйки експертни съвети как възрастните и подрастващите да се справят с този проблем; възможностите и рисковете, които предоставя онлайн средата като част от поддържането на емоционални връзки; медийната грамотност и значението ѝ като основна компетентност на потребителите в съвременния свят, които ежедневно са изложени на медийна пропаганда, дезинформация и манипулация.

Монографичното изследване притежава съществени за развитието на медийната педагогика научни и приложни приноси в помощ на университетски преподаватели, учители, родители, студенти и ученици.

На темата за медийната грамотност са посветени още глава от колективна монография и пет статии. В тях се представя анализ на състоянието на медийната грамотност в България, развитието на науката „медийна педагогика“, доказан в практиката европейски модел за подготовка на обучители по медийна грамотност, както и възможностите, които чуждоезиковото обучение предлага в тази област в предучилищното образование.

Обучението в дигитална среда се разглежда в една глава от колективна монография и две от представените за рецензиране статии. В тях авторът разкрива възможностите и предизвикателствата пред обучението в дигитална среда и анализира опита от този тип обучение по време на пандемията от COVID-19.

Развитието на интеркултурното образование, интеркултурната комуникация и ефективността на мултикултурната класна стая са разгледани в три от представените статии, като са предложени работещи модели за съвременно обучение.

В заключение към съдържателния анализ на научните и приложните постижения на кандидата, видни от предоставените за рецензиране публикации, бих казала, че Данаил Данов разполага с богата теоретична подготовка в научната област, в която се развива, както и богат практически опит като преподавател в Софийския университет. Проф. дн Данаил Данов е учен, познат у нас и в чужбина със своята преподавателска работа в три факултета на СУ „Св. Климент Охридски“ и със своята публикационна и проектна научно-изследователска дейност. Доказателство за това са и забелязаните цитирания на негови трудове – 10 на брой.

Основните научни и приложни приноси на проф. дн Данаил Данов, според представените и анализирани по-горе материали по конкурса, са свързани с представянето, разпространението и внедряването на добри практики, насочени към

овладяване на ключови компетентности в областта на дигиталната и медийната грамотност както от страна на подрастващото поколение, така и от страна на бъдещите педагози, които университетът подготвя. Проведеното от проф. Данов изследване, представено в хабилитационния труд, се откроява като оригинално и значимо за всички участници в съвременния образователен процес. Увлекателният стил на писане на автора придава добавена стойност на книгата и я прави достъпна за широк възрастов диапазон от читатели. Изграждането на межкултурни компетентности в обучаваните и учителите и безспорната връзка с развитието на дигиталната грамотност и култура са съществена част от съвременното чуждоезиково обучение, в която се вписват академичните постижения и приноси на кандидата, проф. Данаил Данов.

Заключение

Въз основа на гореизложеното мога убедено да заявя, че проф. дн Данаил Кирилов Данов, кандидат по конкурса за професор по 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по чужд език в дигитална среда – английски и турски език), обявен в ДВ, бр. 88 от 18.10.2024г., отговаря на всички изисквания за заемане на тази академична длъжност. Давам своята положителна оценка и препоръчвам на научното жури да направи предложение към Факултетния съвет на Факултета по класически и нови филологии при СУ „Св. Климент Охридски“ за избирането на проф. дн Данаил Кирилов Данов на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по чужд език в дигитална среда – английски и турски език).

Дата: 22.01.2025г.

Доц. д-р Цветанка Дилкова